

EDGAR A. POE

CONTES, VOLUM II

TRADUCCIÓ DE L'ANGLÈS
DE CARLES RIBA

BARCELONA 2011

QUADERNS CREMA

Publicat per
QUADERNS CREMA

Muntaner, 462 - 08006 Barcelona
Tel. 934 144 906 - Fax 934 147 107
correu@quadernscrema.com
www.quadernscrema.com

© de la traducció, 1980 by Hereus de Carles Riba
© d'aquesta edició, 2011 by Quaderns Crema, S.A.U.

Drets exclusius d'aquesta traducció:
Quaderns Crema, S.A.U.

ISBN: 978-84-7727-516-9
DIPÒSIT LEGAL: B. 32 042-2011

AIGUADEVIDRE *Gràfica*
QUADERNS CREMA *Composició*
ROMANYÀ-VALLS *Impressió i rellogat*

PRIMERA EDICIÓ EN AQUESTA COLLECCIÓ
setembre de 2011

Sota les sancions establertes per les lleis,
queden rigorosament prohibides, sense l'autorització
per escrit dels titulars del copyright, la reproducció total o
parcial d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment mecànic
o electrònic, actual o futur—inclouent-hi les fotocòpies i la difusió
a través d'Internet—, i la distribució d'exemplars d'aquesta
edició mitjançant lloguer o préstec públics.

LA CARTA ROBADA

Nil sapientiae odiosius acumine nimio.

SÈNECA

A París, ja fosc, després d'una tarda borrascosa de la tardor de 18..., jo gaudia de la doble voluptat de la meditació i d'una pipa d'escuma de mar, en companyia del meu amic C. Auguste Dupin, a la seva petita biblioteca o cambra d'estudi, tercer, número 33, carrer de Dunôt, Faubourg St. Germain. Durant una hora almenys havíem mantingut un profund silenci; cadascun dels dos, per a qualsevol observador que s'hagués escaigut, hauria pogut semblar atentament i exclusivament ocupat dels rullats torterols de fum que afeixugaven l'atmosfera de la cambra. Quant a mi, tota vegada, estava discutint mentalment alguns punts que havien format el tema de la nostra conversa durant la primera part de la tarda: vull dir l'afer del carrer de la Morgue i el misteri relatiu a l'assassinat de Maria Roget. Ho vaig considerar, per tant, com una mena de coincidència, quan la porta de la nostra estança s'obrí i donà pas a una vella coneixença: M. G..., el prefecte de policia de París.

Li donàrem una cordial benvinguda; perquè l'home tenia el seu costat agradívol com el seu costat menyspreable, i no l'havíem vist feia uns quants anys. Com que havíem estat seient a les fosques, Dupin s'aixecà per encendre un llum; però es tornà a asseure sense fer-ho, en dir G... que venia per consultar-nos, o, més ben dit, per demanar l'opinió del meu amic sobre un afer oficial que li havia ocasionat molts maldecaps.

—Si és un cas que demana reflexió—observà Dupin, abstenint-se d'encendre el ble—, l'examinarem més eficaçment a les fosques.

—Vet aquí una altra de les vostres idees extravagants—digué el prefecte, que tenia un costum de titllar d'«extravagant» tot allò que passava de la seva comprensió, i així vivia enmig d'una absoluta legió d'«extravagàncies».

—És veritat—digué Dupin, mentre oferia una pipa al seu visitant i feia rodar envers ell una confortable cadira.

—¿I quin és, ara, aquest cas difícil?—vaig preguntar jo—. Res del gènere assassinat, espero.

—Oh! no: res d'aquesta mena. El fet és que l'afer és *molt* senzill en rigor, i no tinc dubte que ens en podríem sortir d'allò més bé nosaltres mateixos; però he pensat que a Dupin li plauria de sentir-ne els detalls, perquè és excessivament *extravagant*.

—Senzill i extravagant—digué Dupin.

—Això és; i no exactament ni l'una cosa ni l'altra. El fet és que allí ens té tots intrigats, perquè, senzill com és, aquesta qüestió ens desbarata completament.

—Potser és la mateixa simplicitat de la cosa que us desconcerta—digué el meu amic.

—Quines absurditats *dieu!*—replicà el prefecte, rient de tot cor.

—Potser el misteri és una mica *massa* clar—digué Dupin.

—Oh bondat del cel! ¿Qui ha sentit mai una idea semblant?

—Una mica *massa* evident.

—Ha! ha! ha!... ha! ha! ha!... ho! ho! ho!—braolava el nostre visitant, profundament divertit—. Oh Dupin! Encara em fareu morir de riure!

—I, després de tot, ¿quina és la cosa en qüestió?—vaig preguntar.

—Ja us la diré—replicà el prefecte, soltant una llarga, contínua i contemplativa bocada, i establint-se en la seva cadira—. Us la contaré en poques paraules. Però abans de començar, deixeu-me advertir que és un afer que demana el secret més gran, i que jo perdria, força probablement, el càrrec que ara ocupo, si se sabia que l'he confiat a ningú.

—Comenceu—vaig dir jo.

—O no comenceu—digué Dupin.

—Bé, doncs: m'han informat personalment, d'un lloc molt elevat, que un cert document d'extrema importància ha estat sostret de les habitacions reials. L'individu que l'ha sostret és conegut; això sens dubte: l'han vist com el prenia. Se sap, també, que aquest document roman en la seva possessió.

—¿Com se sap, això?—preguntà Dupin.

—Es dedueix clarament—replicà el prefecte—de la natura del document, i de la no aparició de certs resultats que sorgirien tot d'una si *sortia* de la possessió del lladre; és a dir, si en feia ús amb vista al fi que s'ha de proposar en fer-ne ús.

—Sigueu una mica més explícit—vaig dir jo.

—Bé, em puc arriscar fins a dir que aquest paper dóna al seu posseïdor un cert poder en cert lloc on un tal poder és immensament apreciable. —El prefecte era afeccionat al clos parlar diplomàtic.

—Continuo no entenent-hi res—digué Dupin.

—¿No? Bé: la revelació del document a una tercera persona, de la qual callaré el nom, posaria en qüestió l'honor d'un personatge del més elevat estament, i aquest fet dóna al posseïdor del document un ascendent sobre l'illustre personatge, del qual l'honor i la tranquil·litat estan compromesos així.

—Però aquest ascendent—vaig interrompre jo—dependria del fet que el lladre sabés que la persona robada sap qui és el lladre. ¿Qui gosaria?...

—El lladre—digué G...—és el ministre D..., que s'a-treueix a tot, tant a les coses indignes com a les que són dignes d'un home. El mètode del furt fou no pas menys enginyós que audaç. El document en qüestió (una carta, per a ésser franc) havia estat rebut per la persona robada mentre era sola al *boudoir* reial. Durant la seva lectura, fou de sobte interrompuda per l'entrada de l'altre elevat personatge, al qual especialment era desig seu d'amagar-la. Després d'una precipitada i vana temptativa de tirar-la en un calaix, es veié obligada a deixar-la, oberta com era, damunt d'una taula. L'adreça, però, quedant part damunt, i el contingut així no exposat, la carta no cridà l'atenció. En aquesta conjuntura entra el ministre D... El seu ull de linx immediatament s'adona del paper, reconeix l'escriptura de l'adreça, observa la confusió de la persona a qui anava adreçada, i sonda el seu secret. Després de tractar, de pressa i corrents (la seva manera habitual), d'uns quants negocis, es treu una carta si fa no fa semblant a la carta en qüestió, l'obre, fa veure que la llegeix, i després la col·loca just al costat de l'altra. Torna a conversar, durant uns quinze minuts, d'afers públics. A la fi, en prendre comiat, agafa també de damunt la taula la carta a la qual no tenia cap dret. El seu legítim propietari ho va veure, però, naturalment, no va gosar cridar l'atenció sobre aquest fet en presència del tercer personatge que estava dret al colze d'ella. El ministre campà, deixant la seva pròpia carta, una carta sense cap importància, damunt la taula.

—Aquí, doncs—em va dir Dupin—teniu precisament el que demaneu per a fer l'ascendent complet: el lladre sap que la persona robada sap qui és el lladre.

—Sí—contestà el prefecte—; i el poder així assolit ha estat, d'uns quants mesos ençà, manejat per a fins polítics en una extensió molt perillosa. La persona robada està cada dia més plenament convençuda de la necessitat de

recobrar la seva carta. Però, és clar, això no es pot fer obertament. En fi, empena a la desesperació, m'ha encarregat la cosa a mi.

—Un agent més sagaç—va fer Dupin, enmig d'un perfecte torterol de fum—suposo que no es podria desitjar ni àdhuc imaginar.

—M'afalagueu—contestà el prefecte—, però és possible que alguna opinió així s'hagi concebut.

—És clar—vaig fer jo—, com remarqueu, que la carta està encara en possessió del ministre; ja que és la possessió i no l'ús de la carta que atorga el poder. Amb l'ús, el poder fugiria.

—És veritat—digué G...—, i a base d'aquesta convicció he procedit. La meva primera cura ha estat fer una recerca minuciosa a l'hotel del ministre; i aquí la meva dificultat principal venia de la necessitat de cercar sense conèixer-ho ell. Per damunt de tot, jo he estat en guàrdia contra el perill que resultaria de donar-li raó de sospitar el nostre disegni.

—Però—vaig dir jo—esteu completament en el vostre fort en aquesta mena d'investigacions. La policia de París ha practicat la cosa ben sovint.

—Oh sí, i per aquesta raó no vaig desesperar. Les habituds del ministre, a més, em donaven un gran avantatge. Es passa sovint absent de casa tota la nit. Els seus criats són nombrosos. Dormen a distància de les habitacions de llur senyor, i essent abans que res napolitans, es deixen embriagar còmodament. Jo tinc, com sabeu, claus amb les quals puc obrir qualsevol cambra o gabinet de París. Fa tres mesos que no ha passat una nit, durant la major part de la qual jo no hagi estat ocupat escorcollant, en persona, l'Hotel D... M'hi va el meu honor, i, per a esmentar un gran secret, la recompensa és enorme. Així no he abandonat la recerca fins que m'he convençut plenament que el

lladre és un home més astut que jo. Em penso haver furgat tots els caus i racons de la casa on sigui possible d'amagar un paper.

—Però, ¿no és possible—vaig suggerir—que encara que la carta estigui en possessió del ministre, com indiscutiblement hi està, la pot haver amagada en qualsevol altra banda fora de casa seva?

—Això no és gaire possible—digué Dupin—. El particular estat actual de coses a la cort, especialment de les intrigues en què se sap que D... s'ha embolicat, fan de l'eficàcia immediata del document, de la possibilitat d'exhibir-lo en un minut, un punt d'una importància gairebé igual a la seva possessió.

—¿La possibilitat d'exhibir-lo?—vaig dir jo.

—Com si diguéssim de *destruir-lo*—digué Dupin.

—És veritat—vaig observar—. El paper és evidentment a la casa. Ara, que estigui damunt la persona del ministre, considerem-ho com fora de la qüestió.

—Enterament—digué el prefecte—. Ha estat aguaitat dues vegades per uns falsos atracadors, i la seva persona rigorosament escorcollada sota els meus propis ulls.

—Us podríeu haver estalviat aquesta feina—digué Dupin—. D..., suposo, no és pas absolutament boig, i, si no, ja deu haver previst aquests paranys com a coses naturals.

—No pas *absolutament boig*—va fer G...—; però és un poeta, cosa que jo entenc que està a una passa de boig.

—És veritat—digué Dupin, després d'una llarga i pensívola fumerada de la seva pipa d'escuma—; encara que jo sóc culpable d'unes certes cobletes.

—Suposem que detallem—vaig dir jo—els particulars de la vostra recerca.

—El fet és que ens ho hem pres amb temps i hem recercat *pertot arreu*. Tinc una vella experiència d'aquests

negocis. He agafat l'edifici sencer, cambra per cambra, consagrant les nits de tota una setmana a cadascuna. Hem començat per examinar els mobles de cada departament. Hem obert tots els calaixos possibles, i suposo que sabeu que, per a un agent de policia ben entrenat, una cosa com un calaix *secret* és impossible. Tothom que en una recerca d'aquesta mena permet que un calaix *secret* se li escapi, és un babau. La cosa és *tan* senzilla! Hi ha en cada gabinet una certa quantitat d'embalum, d'espai, a tenir en compte. Aleshores tenim regles precises. La cinquantesena part d'una línia no se'ns podria escapar. Després de les cambres, hem agafat les cadires. Els coixins els hem burxats amb aquelles agulles llargues i fines que m'heu vist usar. De les taules, n'hem llevat els sobres.

—¿I per què?

—De vegades el sobre d'una taula, o de qualsevol altra peça de mobiliari similarment arranjada, la persona que desitja amagar un objecte, el lleva: aleshores buida la pota, diposita l'objecte dins la cavitat i torna a col·locar el sobre. Els muntants dels llits es fan servir de la mateixa manera.

—Però ¿la cavitat no es podria descobrir per la percussió?—vaig preguntar.

—De cap manera si, en dipositar l'objecte, se'l volta d'un tou de cotó fluix. A més, en el nostre cas, ens veiem obligats a procedir sense soroll.

—Però no heu pogut pas llevar, no heu pogut pas desmuntar, *totes* les peces de mobiliari dins les quals hauria estat possible de fer un dipòsit de la manera que esmenteu. Una carta pot ésser caragolada en una espiral d'allò més minsa, que no difereix gaire, per la forma o el volum, d'una agulla de fer mitja de les grosses, i en aquesta forma pot ésser inserida dins un barró de cadira, per exemple. ¿No heu desmuntat pas *totes* les cadires?